

Број: I-ОП-1-264/16
Дана: 11. јула 2016.
Нови Сад

ДОМ ЗДРАВЉА ЖАБАЉ

Николе Тесле 66
21230 Жабалъ

Након завршетка поступка по притужби грађанина Чуруга, који је захтевао да омбудсман сачува тајност његових личних података, Покрајински заштитник грађана је утврдио постојање неправилност у раду Дома здравља Жабалъ, те сагласно члану 42. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману („Сл. лист АПВ, бр. 37/2014, 40/2014 – испр. и 54/2014), овој здравственој установи упућује

ПРЕПОРУКУ

Дом здравља Жабалъ престаће са праксом издавања лекарских рецепата осигураним лицима у објектима апотека ове здравствене установе, те ће осигураном лицу лек прописивати и лекарски рецепт издавати искључиво изабрани лекар и лекар специјалиста када му изабрани лекар пренесе овлашћење, у складу са законом.

Изузетно, осигураним лицима која желе да преузимају лекарске рецепте у објектима апотека Дома здравља Жабалъ, исто ће бити омогућено под условом да постоји изричита сагласност осигураног лица о томе, о чему мора стајати податак у медицинској документацији.

Образложење

Покрајинском заштитнику грађана обратио се грађанин Чуруга, уз захтев да омбудсман сачува тајност његових личних података, притужбом на рад Дома здравља Жабалъ, у којој наводи да ова здравствена установа пацијентима онемогућава слободу избора приликом остваривања права на лекове и медицинска средства, те крши право пацијената на информације, тако што условљава пацијенте да лекове и медицинска средства набављају у апотекама које се налазе у објектима Дома здравља у Жабљу и амбулантима ове здравствене установе у другим насељеним местима Општине Жабалъ. Подносилац притужбе наводи да лекари ове здравствене установе, мимо воље пацијената, здравствене исправе и исписане лекарске рецепте прослеђују у поменуте апотеке, где се пацијентима издају лекови и медицинска средства, често уз наплаћивање партиципације, од које обавезе би пацијенти, у бројним случајевима, требало бити ослобођени. У притужби се наводи и да је Републички фонд за здравствено осигурање у 2015. години, поводом исте ствари, извршио контролу рада

Дома здравља Жабал, утврдио неправилности, те наложио здравственој установи да поступа у складу са законом, али да је описана повреда права настављена.

Покрајински заштитник грађана обратио се Дому здравља Жабал и Филијали за Јужно-бачки округ Републичког фонда за здравствено осигурање, ради изјашњења о наводима притужбе.

У изјашњењу Дома здравља Жабал, ова здравствена установа одговорила је омбудсману да наводи из притужбе нису тачни, односно да није истина да Дом здравља Жабал онемогућава пацијентима слободу избора приликом остваривања права на лекове и медицинска средства, јер је немогуће забранити пацијентима да подигну лек где желе. Дом здравља Жабал је, на захтев старијих и хроничних пацијената, омогућио лакше и брже преузимање рецепата у апотекама Дома здравља. Обавештење о томе стоји на видном месту на улазу у сваку апотеку, а они пацијенти који не желе да преузму лекове у апотекама Дома здравља могу узети своје рецепте и реализовати их где желе. Такође су нетачни наводи да се пацијентима наплаћује партиципација у апотеци иако би требало бити ослобођени. Партиципација се наплаћује по Правилнику о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, а пацијенти врло често наплаћивање цене учешћа за поједине лекове погрешно тумаче као наплаћивање партиципације.

У изјашњењу Републичког фонда за здравствено осигурање наводи се да се Дирекцији организације обавезног социјалног осигурања, дана 16. априла 2015. године, електронским путем обратило осигурано лице, а у вези са примедбом да се у Дому здравља Жабал прописани лекарски рецепти не могу преузети од лекара и исти реализовати у приватним апотекама, него осигурана лица морају да иду искључиво у државну апотеку. С тим у вези, Сектор за контролу обратио се Филијали Нови Сад, а имајући у виду да Филијала Нови Сад са Домом здравља Жабал закључује Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања. С обзиром на то да је чланом 71. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања прописано да осигураном лицу лек прописује и лекарски рецепт издаје изабрани лекар, као и да је Републички фонд за здравствено осигурање, у циљу снабдевања осигураних лица лековима са Листе лекова, закључио уговоре и са приватним апотекама, Сектор за контролу обавестио је Филијалу Нови Сад да предузме мере из своје надлежности, а како би се осигураним лицима у Дому здравља Жабал омогућило несметано остваривање права у складу са законом и подзаконским актима Републичког фонда за здравствено осигурање. Филијала Нови Сад је Дому здравља Жабал упутила допис 04 број 180-577/15-9-169 од 1. јуна 2015. године, којим је још једном подсетила Дом здравља Жабал на дужности које здравствена установа има према осигураним лицима, а у складу са законом и подзаконским актима Републичког фонда за здравствено осигурање. Поступајући у складу са дописом Филијале Нови Сад, Дом здравља Жабал је Филијалу Нови Сад обавестио да су од 1. јуна 2015. године издавање рецепата вратили у прописане оквири, о чему је осигурано лице обавештено у одговору који му је Сектор за контролу доставио електронским путем, дана 11. јуна 2015. године. Имајући у виду наведено, Сектор за контролу није организовао контролу уговорених обавеза у Дому здравља Жабал. У прилог свему наведеном, Републички фонд за здравствено осигурање

доставио је уз изјашњење омбудсману и копије одговарајуће документације о предузетим радњама у описаном поступку.

Теренском провером од 1. јуна 2016. године, Покрајински заштитник грађана утврдио је да је на стакленом зиду апотеке која се налази у објекту Дома здравља Жабал у Жабљу, истакнуто обавештење директора ове здравствене установе, следеће садржине: „Поштовани пацијенти, да би што пре дошли до лекова и скратили чекање у здравственој установи Ваше рецепте можете преузети у Апотеци Дома здравља. Пацијенти који желе да подигну рецепт за одлазак у другу апотеку, могу да их преузму у апотеци.“

***

Законом о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 107/2005, 72/2009, 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013, 93/2014, 96/2015 и 106/2015) прописано је да примарну здравствену заштиту у дому здравља грађани остварују преко изабраног лекара (члан 98. став 1), који прописује лекове и медицинска средства (члан 99. став 1 тачка 7). Здравствена заштита преко изабраног лекара остварује се у складу са законом којим се уређује област здравственог осигурања (члан 99. став 5).

Законом о здравственом осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 107/2005, 109/2005, 57/2011, 110/2012, 119/2012, 99/2014, 123/2014, 126/2014, 106/2015 и 10/2016) прописано је да право на лекове и медицинска средства обухвата право на лекове са Листе лекова који се прописују на рецепт или издају на налог на терет средстава обавезног здравственог осигурања (члан 43. став 1 тачка 1), те да изабрани лекар прописује лекове и медицинска средства, као и одређене врсте медицинско-техничких помагала (члан 151. став 1 тачка 7).

Законом о правима пацијената ("Сл. гласник РС", бр. 45/2013) прописано је да пацијент има право на информације о правима из здравственог осигурања и поступцима за остваривање тих права, те право да ове информације добије благовремено и на начин који је у његовом најбољем интересу (члан 7. став 2 и 3). Пацијент има право да слободно одлучује о свему што се тиче његовог живота и здравља, осим у случајевима када то директно угрожава живот и здравље других лица (члан 15. став 1).

Правилником о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Сл. гласник РС", бр. 10/2010, 18/2010, 46/2010, 52/2010, 80/2010, 60/2011 и 1/2013) утврђено је да осигураном лицу лек прописује и лекарски рецепт издаје изабрани лекар (члан 73. тачка 1) и лекар специјалиста када му изабрани лекар пренесе овлашћење (члан 73. тачка 2).

***

На основу изложеног чињеничног стања, те одредби релевантних законских прописа и других општих аката, Покрајински заштитник грађана утврдио је да Дом здравља Жабал поступа неправилно када издавање и евентуално преузимање лекарских рецепата обезбеђује

у објектима апотеке ове здравствене установе, јер је законом прописано да лекарски рецепт издаје изабрани лекар и лекар специјалиста када му изабрани лекар пренесе овлашћење.

С обзиром на то да се лекарски рецепти издају у апотеци која представља организациону јединицу Дома здравља Жабал под називом Служба за фармацеутску делатност, те имајући у виду непосредну приступачност лекова за које је рецепт издат, односно стицају овлашћења за издавање лекарског рецепта и овлашћења за издавање потребног лека на истом месту, омбудсман сматра да овакво поступање може довести до повреде права на доступност здравствене заштите и отежати остваривање права на слободан избор лека који би пацијент евентуално могао набавити под повољнијим условима у посебној апотекарској здравственој установи или апотеци која је основана као приватна пракса, а које имају закључене уговоре са организацијом здравственог осигурања, те су тако изједначене у правима и обавезама приликом обављања фармацеутске делатности.

Доносећи ову препоруку омбудсман је нарочито узео у обзир чињеницу да је Дом здравља Жабал наставио са незаконитом праксом у 2016. години, иако је по допису број 513 од 2. јуна 2015. године обавестио Републички фонд за здравствено осигурање да је од 1. јуна 2015. године издавање лекарских рецепата у овој здравственој установи враћено у прописане оквире.

Имајући истовремено у виду обавезу законитог поступања здравствене установе, те добру намеру да се појединим категоријама осигураних лица омогући лакше и брже преузимање лекарских рецепата, омбудсман сматра дато решење из препоруке целисходним, како би се обезбедило поштовање начела законитости, као и начела приступачности и ефикасности здравствене заштите и здравственог осигурања.

Потребно је да, у року од 15 дана од дана пријема ове препоруке, Покрајинског заштитника грађана обавестите о предузетим мерама.

С поштовањем,

ПОКРАЈИНСКИ ОМБУДСМАН

Анико Мушкиња Хајнрих